

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Westelijke randweg te Waddinxveen

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

12 november 2009 / rapportnummer 2330-46

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Waddinxveen wil een besluit gaan nemen over het bestemmingsplan, dat de verdere aanleg van het natuur- en recreatiegebied Bentwoud mogelijk maakt. In dit bestemmingsplan wil de gemeente ook ruimte reserveren voor een tracé voor een toekomstige westelijke randweg om Waddinxveen (verder randweg) als alternatief voor de routes via de N455 (problemen met de leefbaarheid in de kernen) en de N207 (capaciteitsproblemen)¹. Omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor deze m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteit (lees de randweg) wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen ten behoeve van de tracékeuze. Bevoegd gezag is gemeenteraad van Waddinxveen.

In de notitie Reikwijdte en detailniveau² (verder notitie R&D) heeft de gemeente aangegeven dat indien in de toekomst op basis van de ruimtereservering tot de daadwerkelijke aanleg van de randweg besloten wordt, eerst nog een besluit-m.e.r.-procedure doorlopen wordt voor de inrichting van het tracé.

Achtergrond

Over het Bentwoud heeft de Commissie³ al eerder een advies uitgebracht.⁴ Dit advies gaat ook in op de uitwerking van het MER-Bentwoud voor de situatie dat het tracé van de randweg door het Bentwoud loopt.

In de notitie R&D heeft de gemeente aangegeven dat het MER-Bentwoud geactualiseerd moet worden, als er voor een tracé in het Bentwoud wordt gekozen. Het MER-Bentwoud moet dan in één nieuw rapport gecombineerd worden met het onderhavige planMER (verder MER).

De volgende punten zijn hoofdpunten voor het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van het huidige verkeersgebruik en een onderbouwing van de toename van autoverkeer op het wegennet in het plangebied door dit initiatief,
- een volwaardige extra variant op alternatief 3 door het Bentwoud, waarbij door middel van een lagere ligging en inpassingmaatregelen de effecten op natuur, recreatie en leefomgeving maximaal worden beperkt (zie §3.1 van dit advies);
- de gevolgen van de verschillende alternatieven en varianten op natuur en leefomgeving;
- de landschappelijke gevolgen, door middel van 'artist impressions' van de landschappelijke ontwerpen van alternatief 3 en bovengenoemde extra variant en op basis hiervan een onderbouwing van de belevingswaarde (zie §4.4 van dit advies);
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal⁵.

¹ De westelijke randweg maakt onderdeel uit van enkele alternatieven uit de 'Corridorstudie N207'.

² De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie R&D. Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de notitie R&D moet worden gelezen.

³ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure en de Commissie, zie bijlage 1 en www.commissiemer.nl.

⁴ Zie www.commissiemer.nl onder projectnummer 1161 voor de eerdere advisering. Het laatste ts-advies is van d.d. 21 april 2008 onder rapportnummer 1161-179.

⁵ Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond

Vermeld in het MER kort de doelstellingen en achtergronden van het project Bentwoud en de daarbij al doorlopen procedures. Beschrijf daarnaast het besluitvormingsproces voor de randweg en geef weer welke (toekomstige) besluiten genomen moeten worden om de randweg mogelijk te maken. Geef aan in hoeverre de twee projecten in samenhang beschouwd zijn

De randweg maakt onderdeel uit van de 'Corridorstudie N207'. Deze studie vermeldt drie alternatieven met diverse varianten voor (nieuwe) verbindingen in het gebied tussen 'de A12 bij Gouda' en de 'A4 bij Leimuiden'. De westelijke randweg maakt onderdeel uit van enkele alternatieven in deze studie. Geef een samenvatting van de inhoud van de studie. Ga in op probleemstelling en doel en geef op hoofdlijnen aan of al keuzes gemaakt zijn tussen alternatieven. Zo ja, vermeld welke keuze(s) en de afweging die daaraan ten grondslag heeft gelegen. Deze keuzes zijn immers van belang voor de in de notitie R&D genoemde alternatieven⁶. Indien dit het geval is geef de (al doorlopen) besluitvorming van de betrokken overheden hierover weer.

2.2 Doelstelling en nut en noodzaak

De 'Corridorstudie N207' studie is van goede kwaliteit en geeft de verkeerskundige onderbouwing van nut en noodzaak voor aanpassing van de verkeerstructuur. Voor het onderbouwen van nut en noodzaak is het naast het presenteren van de verkeersintensiteiten ook van belang dat de kwaliteit van de verkeersafwikkeling in beeld wordt gebracht. Vul de studie in het MER aan met de huidige en toekomstige doorstroming op het wegennet in en om Waddinxveen en Boskoop. Motiveer waarom een enkelbaans verbinding ook na 2020 toereikend is en hoe toekomstvast deze oplossing is (zie ook §4.1). Gebruik hiervoor:

- het in de 'Corridorstudie N207' gehanteerde verkeersmodel, met – indien noodzakelijk – geactualiseerde verkeersprognoses;
- de verkeersstromen en hun herkomst-bestemmingsrelaties op hoofdlijnen.

De notitie R & D vermeldt dat naast het verkeerskundige doel de gemeente een tweede doel heeft, namelijk het verbeteren van de leefbaarheid in de kernen van Waddinxveen en Boskoop. Formuleer voor deze abstracte ambitie heldere criteria om te beoordelen of en in welke mate met de beoogde alternatieven deze ambitie bereikt (kan) worden.

2.3 Beleid en wet- en regelgeving

In de notitie R&D zijn nog niet alle relevante beleidskaders uitgewerkt. Neem in het MER een overzicht op van de relevante beleidskaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Betrek daarbij in ieder geval:

- de recreatie- en natuurdoelstellingen van het Bentwoud;

⁶ De Commissie constateert dat de alternatieven 1 en 2 uit de notitie R&D in feite (faserings)alternatieven zijn voor een scenario waarbij de (regionale) verkeerskundige knelpunten worden opgelost door alternatieven uit de corridorstudie zonder een westelijke randweg.

- de provinciale ecologische hoofdstructuur (verder (P)EHS), geef hierbij aan of het “Nee-tenzij” toetsingskader voor dit gebied aan de orde is⁷ en zo ja of het voornemen hierbinnen past;
- de (beoogde) akoestische kwaliteit die de gemeente en de provincie in het plangebied nastreven;
- provinciaal verkeer- en vervoersbeleid.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Alternatieven

De notitie R & D vermeldt drie tracéalternatieven. Alternatief 1 en 2 lopen grotendeels via het bebouwingslint van het Noordeinde en alternatief 3 loopt door het Bentwoud. Voor alternatief 3 zijn daarnaast 3 varianten weergegeven. Overweeg alternatief 1 en 2 samen te voegen tot één alternatief. De alternatieven 1 en 2 zijn waarschijnlijk weinig onderscheidend op doelbereik en de milieueffecten zullen in dezelfde orde van grootte liggen.

Onderzoek in het MER voor de alternatieven 1 en 2 ook een variant, waarbij de maximumsnelheid verlaagd wordt.

Alternatief 3 en extra variant

De drie varianten van alternatief 3 door het Bentwoud uit de notitie R&D liggen alle boven op de toekomstige waterkering, die de scheiding vormt tussen de peilvakken⁸. Gezien de benodigde drooglegging en de beoogde tunnels voor recreatieve verbindingen zal de weg relatief hoog liggen. Hierdoor worden negatieve geluids- en visuele effecten versterkt en zijn ze minder makkelijk te mitigeren. De ontwerpruimte om de weg landschappelijk in te passen wordt hierdoor ook beperkt.

Werk daarom een extra volwaardige variant uit, waarbij de weg aan de oostkant van de toekomstige waterkering is gesitueerd, waardoor de weg lager kan worden aangelegd en ingepast kan worden in de (toekomstige) omgeving. Maak verder gebruik van de volgende ontwerputgangspunten:

- (geluidabsorberende) schermen en/of aarden wallen;
- toepassing van geluidarmasfalt (dit is overigens ook bij de overige varianten en alternatieven uit de notitie R & D het geval⁹);
- het zo laag mogelijk aanleggen van de randweg, onderzoek in dit kader handhaving van het huidige peil, mogelijkheden om het peil te verlagen, diepere onderdoorgangen voor langzaam verkeer, waardoor de randweg lokaal niet hoger hoeft te worden aangelegd en/of passages bovenlangs;
- inpassingsmaatregelen, bijvoorbeeld door beplanting.

⁷ Zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en provinciale uitwerkingen daarvan.

⁸ Het huidige polderpeil van Polder de Noordplas is NAP -7,00 m, de maaltocht ligt op NAP -6,40 m. In de planvorming voor het Bentwoud is uitgegaan van een polderpeil van NAP -5,35 tot -5,85 m ten westen en NAP -6,10 m ten oosten van de Randweg. Rekening houdend met een minimale drooglegging van de weg van 1 meter resulteert dit in een hoogteligging voor de weg op NAP -4,35 m welke ter hoogte van 4 fietstunnels stijgt tot NAP -2,30 m en bij de tunnel onder de Kleikade juist veel dieper wegduikt. Hierdoor krijgt het verticale lengteprofiel mogelijk een sterk golvend verloop. Door de relatief hoge ligging is de weg erg zichtbaar en reikt bijvoorbeeld de geluiduitstraling ver, in het bijzonder waar de weg grenst aan open water of bij door de hoge grondwaterstand geïnundeerd land.

⁹ Bron: Bentwoud deelgebied Waddinxveen, tracé westelijke randweg, DHV september 2009.

Hiermee wordt inzicht verkregen in de mogelijkheden om de effecten op natuurwaarden en leefomgeving te minimaliseren en om de natuur- en recreatie doelstellingen van het Bentwoud te bereiken.

3.2 Referentie

Hanteer de in de notitie R & D genoemde werkwijze voor de bepaling van de referentie. Neem in de referentie globaal een beschrijving van de toekomstige inrichting van het Bentwoud op, ten behoeve van de effectbepaling op natuur en recreatie.

4. MILIEUEFFECTEN

4.1 Verkeer

Model

Voor de beschrijving van het aspect verkeer speelt het verkeersmodel een belangrijke rol. Geef in het MER een toelichting op het verkeersmodel dat gebruikt is en de bijbehorende aannames, namelijk:

- welke autonome ruimtelijke ontwikkelingen en eventueel ruimtelijke ontwikkelingsscenario's op dit vlak voor het prognosejaar zijn meegenomen;
- welke overige prognose-uitgangspunten in het model worden gehanteerd, zoals het beleidsscenario voor mobiliteit en het scenario voor economische groei;
- hoe de verschillende verkeerssoorten in het model zijn opgenomen (persoonverkeer (auto, openbaar vervoer, fiets) en vrachtverkeer);
- wat de bandbreedte, scenario's en onzekerheidsmarges zijn.

Analyse

Beschrijf in het MER met zoveel mogelijk gebruik van kaartbeelden:

- de verkeersintensiteiten op de verschillende hoofdwegen binnen en buiten de bebouwde kom en in het studiegebied, onderscheiden naar intern (lokaal), extern (inkomend en uitgaand) en doorgaand verkeer. Ga daarbij ook in op de herkomsten en bestemmingen van het totale verkeer op de westelijke randweg en geef ook het aandeel vrachtverkeer op de toekomstige randweg aan;
- de verschillen in verkeersbelastingen tussen de verschillende alternatieven;
- de verkeersafwikkeling op de overige relevante wegen in het studiegebied in de spitsuren. Geef aan wat de I/C-verhoudingen op de wegvakken en wat de capaciteiten van de belangrijke kruispunten in het studiegebied zijn. Geef ook een kwalitatieve beoordeling van de doorstroming, nu en in de toekomst;
- de (beleving van de) verkeersveiligheid voor zowel de huidige als de toekomstige situatie;
- het toekomstige netwerk voor het fietsverkeer in relatie tot de randweg en het te verwachten gebruik van die routes.

4.2 Leefomgeving

Luchtkwaliteit

Beschrijf in het MER het effect op de luchtkwaliteit. Presenteer voor diverse alternatieven en varianten de concentratiecontouren voor de PM₁₀ en NO₂. Beschrijf ook het effect op de concentraties PM_{2,5} zoveel mogelijk kwantitatief¹⁰.

In de notitie R&D is een beoordelingskader opgenomen waarbij voor het aspect luchtkwaliteit expliciet straten en gebieden zijn benoemd. Maak het onderzoeksgebied groter en beschouw bijvoorbeeld ook de wegen die in de Verkeersvisie Waddinxveen 2006 zijn genoemd als knelpunten. Een en ander bezien vanuit de doelstelling van verbetering van de leefbaarheid in Waddinxveen en Boskoop.

Presenteer de waarden van de concentraties ook onder de grenswaarden waarbij duidelijk blijkt wat de bijdrage van het plan aan de achtergrondconcentratie is. Uit de resultaten volgt met welke alternatieven/varianten de gezondheidsschade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Geluid

In de notitie R&D is een beoordelingskader opgenomen waarbij voor geluid en expliciet straten en gebieden zijn benoemd. Maak voor geluid het onderzoeksgebied groter, vanwege het verschil in effecten voor de alternatieven 1 en 2 enerzijds en alternatief 3 en de extra variant anderzijds. Beschouw bijvoorbeeld ook de wegen die in de Verkeersvisie Waddinxveen 2006 worden genoemd als knelpunten. De in de notitie R&D genoemde straten en gebieden kunnen dan zoals voorgesteld kwalitatief worden beschouwd en het overige onderzoeksgebied rondom alternatief 3 en haar varianten kwantitatief volgens onderstaande aanpak.

De studie 'Tracé westelijke randweg'⁹ geeft inzicht in de geluidsbelastingen van alternatief 3 en haar varianten, neem dit over in het MER. Werk voor de extra variant op alternatief 3 de geluidseffecten gelijkwaardig uit¹¹. Geef hierbij kwantitatief aan hoe de effecten van de diverse mitigerende maatregelen positief uitwerken op de geluidsbelastingen en geef de resultaten weer op kaart.

Toets deze geluidsbelastingen aan de beoogde akoestische kwaliteit die de gemeente en de provincie nastreven én de normering uit de Wet geluidhinder.

Leefbaarheid kernen

Geef aan hoe de verschillende alternatieven scoren op basis van de op te stellen criteria uit §2.2 van dit advies.

4.3 Natuur

Actuele natuurwaarden

In de huidige situatie kent het huidige studiegebied weinig natuurwaarden. Mogelijk wordt het gebied in bepaalde seizoenen gebruikt als rust en foerageergebied door ganzen, eenden en weidevogels.

¹⁰ Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Voor dit soort situaties is de modelvorming relatief eenvoudig.

¹¹ Bijvoorbeeld met de standaard rekenmethode 1.

Geef in het MER op hoofdlijnen een actueel beeld van de huidige natuurwaarden en ga in op de effecten (verstoring, versnippering en verlies leefgebied) van het voornemen hierop.

Toekomstige natuurwaarden

Bij de toekomstige natuur in het Bentwoud worden (broed)vogels sterk beïnvloed door verkeer op de nieuwe weginfrastructuur. Dit manifesteert zich door lagere dichtheden nabij de weg¹². In samenhang met licht, visuele verstoring en luchtverontreiniging kunnen de versturende effecten verder reiken dan de beïnvloeding door verkeerslawaaai. De effectafstanden beslaan afhankelijk van het landschapstype maximaal 750 meter¹³. Beschrijf daarom in het MER binnen de effectafstand:

- een indicatie van welke (doel)soorten na aanleg van het Bentwoud worden verwacht, zowel binnen de natuurkern als daarbuiten. Baseer de beschrijving op de doelsoorten van het Bentwoud en de soortensamenstelling van vergelijkbare gebieden elders in ons land;
- in welke dichtheden deze soorten kunnen gaan voorkomen, dit kan globaal op basis van draagkrachtberekeningen¹⁴;
- welke functies het gebied voor deze soorten zal hebben (bijvoorbeeld broed-, rust- en/of foerageergebied);
- de (mogelijke) gevolgen voor deze soorten. Toets dit aan de relevante beschermingsregimes.¹⁵

(P)EHS en Ecologische verbindingszone

Geef aan of de (toekomstige) 'wezenlijke kenmerken en waarden' van het EHS-gebied Bentwoud worden aangetast. Bij de ontwikkeling van de (P)EHS waar het Bentwoud deel van zal uitmaken, zijn ook ecologische verbindingszones voorzien, zoals tussen het Bentwoud en het Gouwebos. Geef weer in hoeverre de nieuwe randweg in deze verbinding een barrière vormt. Beschrijf hoe deze verbinding in het wegontwerp kan worden ingepast, en beschrijf in welke mate de barrièrewerking daarmee wordt beperkt.

4.4 Landschap en cultuurhistorie (archeologie)

De notitie R&D geeft aan dat op dit moment nog geen gedetailleerde wegontwerpen gemaakt zullen worden. Op basis van ontwerpuitgangspunten kunnen de visueel-ruimtelijke effecten op het landschap en de belevingswaarden echter al goed in beeld gebracht worden. Beschrijf hiertoe in het MER:

- dwarsprofielen en lengteprofiel van specifieke oplossingen;
- visualisering door 'artist impressions' van in ieder geval alternatief 3 en de extra variant op basis specifieke oplossingen (voorbeelden). Stel de 'artist impressions' op vanuit het omringende landschap.

Onderbouw op basis van deze 'artist impressions' voor de omwonenden en toekomstige recreanten de belevingswaarde ten behoeve van de effectbeoordeling.

¹² Zie onder andere Garniel A., W.D. Daunicht, U. Mierwald & U. Ojowski. 2007. *Vögel und Verkehrslärm. Quantifizierung und Bewältigung entscheidungserheblicher Auswirkungen von Verkehrslärm auf die Avifauna. Bundesministeriums für Verkehr, Bau- und Stadtentwicklung. Bonn, Kiel en Reijnen, R.; Foppen, R.P.B. (2006) Impact of road traffic on breeding bird populations In: The ecology of transportation: managing mobility for the environment / Davenport, J., Davenport, J.L., . - Dordrecht : Springer, (Environmental Pollution 10) - p. 255 - 274.*

¹³ Deze afstand is een worstcase inschatting, binnen de effectafstanden neemt het aantal broedvogels zowel in aantal broedparen als kwaliteit (ongepaarde mannetjes, verminderde 'fitness' etc.) sterk af, zie ook voetnoot 11.

¹⁴ Met behulp van draagkrachtberekeningen kan het effect van een verandering in, door bijvoorbeeld verstoring, worden uitgedrukt als een verandering in het aantal vogels.

¹⁵ Ook aanvaringslachtoffers door verkeer kunnen hierbij van belang zijn.

De effecten op cultuurhistorie (niet zijnde archeologie) zijn waarschijnlijk niet of nauwelijks onderscheidend. Het enige element dat van belang is (Kleikade) wordt niet aangetast door de keuze voor ondertunneling.

Volg het in de studie ‘Tracé westelijke randweg’⁹ genoemde archeologie advies (inventariserend veldonderzoek) op en neem dit over in het MER en/of geef aan hoe hier bij te toekomstige besluitvorming mee zal worden omgegaan.

4.5 Recreatie

In het beoordelingskader van de notitie R&D ontbreekt het aspect recreatie. Geef in het MER de effecten van de alternatieven op de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het recreatiegebied Bentwoud (voor omwonenden en recreanten), de effecten op de belevingswaarde en de geluidoverlast, inclusief mitigerende maatregelen. De effectscores kunnen gebaseerd worden op de in dit advies genoemde milieueffecten onder verkeer, leefomgeving en landschap.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor het onderdeel ‘leemten in kennis’ en ‘evaluatieprogramma’ heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Vorm en presentatie

In het MER dient recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda en schaalindicatie te worden gebruikt. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen die in het MER worden gebruikt goed leesbaar zijn weergegeven.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders gemeente Waddinxveen

Bevoegd gezag: gemeenteraad van gemeente Waddinxveen

Besluit: vaststellen van een nieuw bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C 01.2

Activiteit: ruimte reserveren voor een tracé voor een toekomstige westelijke randweg om Waddinxveen

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Hart van Holland van: 30 september 2009
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 17 september 2009
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 12 november 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. F.H. Everts
drs. S.J. Harkema (secretaris)
ing. B. Peters
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)
ir. K.A.A. van der Spek
ir. R.F. de Vries
ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau als uitgangspunt. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Westelijke randweg te Waddinxveen

De gemeente Waddinxveen wil een besluit gaan nemen over het bestemmingsplan, dat de verdere aanleg van het natuur- en recreatiegebied Bentwoud mogelijk maakt. In dit bestemmingsplan wil de gemeente ook ruimte reserveren voor een tracé voor een toekomstige westelijke randweg om Waddinxveen. Ten behoeve van de besluitvorming hierover stelt de gemeente een milieueffectrapport op. In dit advies adviseert de Commissie de gemeenteraad over de reikwijdte en het detailniveau waar dit MER aan moet gaan voldoen.

ISBN: 978-90-421-2891-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

